

Thuốc Lá ... Đốt Rừng

Cây thuốc lá sợi vàng trên địa bàn huyện Krông Pa, Gia Lai đem lại đời sống ổn định cho người dân. Nhưng cùng với sự gia tăng diện tích thuốc lá vàng, chính quyền địa phương đang phải đương đầu với nạn phá rừng phục vụ sấy thuốc.

Sấy thuốc bằng củi rừng

Gỗ rừng làm củi sấy thuốc lá

Diện tích trồng thuốc lá sợi vàng trên địa bàn huyện Krông Pa liên tục tăng vào những năm gần đây khi người dân thấy trồng thuốc lá sợi vàng mang lại hiệu quả kinh tế cao. Chỉ cần có đất, có sức lao động thì người trồng thuốc có thể yên tâm vì trên địa bàn huyện Krông Pa đã có 2 đơn vị danh chính ngôn thuận là Trạm nguyên liệu thuốc lá Gia Lai và Nhà máy thuốc lá Bến Tre sẵn sàng hỗ trợ kỹ thuật, giống, phân bón và bao tiêu sản phẩm. Bên cạnh đó, một số tư thương cũng vào cuộc cạnh tranh này. Từ khi trồng đến khi thu hoạch xong chỉ trong vòng 4 tháng (từ giữa tháng 10 năm này đến tháng 2 năm sau), nhưng người trồng thuốc lá vàng có thể thu lãi từ 15-20 triệu đồng/ha (giá từ 15.000-18.000 đồng/kg mà không năm nào thuốc lá vàng bị rớt giá). Vụ thuốc lá năm 2001 -2002, gia đình anh Phạm Văn Lệnh - khối phố 1, thị trấn Phú Túc - Krông Pa trồng 7ha thuốc lá vàng sấy. Sau 4 tháng, anh thu được 20 tấn thuốc lá khô bán được trên 300 triệu đồng, trừ chi phí gia đình anh còn thu lãi trên 100 triệu đồng. Cũng phải nói thêm, trước đó gia đình anh Lệnh cũng rất khổ, hai vợ chồng lấy nhau với hai bàn tay trắng chỉ có vài trăm ngàn làm vốn. Qua vài năm làm thuốc lá vàng, gia đình anh chị đã trở thành hộ giàu có của thị trấn Phú Túc. Cũng như gia đình anh Lệnh thì ở huyện Krông Pa có nhiều gia đình phát lên nhanh chóng từ trồng thuốc lá vàng sấy. Thế nhưng cùng với sự giàu lên của nhiều gia đình ở Krông Pa từ việc trồng thuốc lá vàng, thì cũng đồng nghĩa với sự nghèo đi của những khu "rừng vàng" ở địa phương này. Tham khảo ý kiến nhiều người dân trồng thuốc lá vàng sấy thì được biết: Cái anh thuốc lá sợi vàng này mà không sấy thì chẳng ma nào thèm mua, thế nên người ta mới gọi là thuốc vàng sấy. Sấy bằng củi rừng mà củi tốt cháy đượm than thì thuốc càng đẹp, càng được giá. Tôi gặp anh Thuận ở thôn Bình Minh, xã Phú Cần (một xã có diện tích thuốc lá sợi vàng cao nhất - nhì huyện). Anh cho biết: Thôn Bình Minh chỉ có 40 hộ, nhưng cũng có gần 80 lò sấy đã xây dựng xong. Hầu hết là các lò xây không theo quy hoạch của một ngành nào cấp nào.

Vấn đề bức bách

Mề thuốc lá "đốt" không ít cánh rừng

Trong thời gian vào vụ thu hoạch thuốc lá vàng sấy, dư luận xã Chư Gu lại xôn xao về tình trạng rừng phòng hộ suối Ka Tô, buôn Ma Rôc đang bị tàn phá nghiêm trọng. Theo ông Thành Lê - Phó Chủ tịch UBND xã Chư Gu, vào tới hiện trường tôi thật sự kinh hoàng bởi rừng bị tàn phá khủng khiếp. Phải nói rằng bon người khai thác củi trái phép cũng tốn nhiều công sức. Họ tư dùng xà beng, cuốc chim để mở

đường cho xe độ chế đi. Có nhiều vết xe rất mới, vết nọ đè lên vết kia. Vừa đi tôi vừa nói với ông Lê: "Có lẽ mình sẽ gặp những kẻ phá rừng, nếu bọn chúng liêu thì mình phải thật bình tĩnh mà xử lý". Ông Lê đưa tay lên miệng suyt một tiếng. Chúng tôi cùng im lặng. Tiếng cưa máy cắt gỗ vọng ra từ khe núi, tiếp đó là tiếng cây đổ. Chúng tôi tìm đến chỗ phát ra tiếng động. Tiếng cưa máy im bật, có lẽ khi khai thác bọn chúng vẫn cho người gác. Dầu thế, vẫn thấy trước mắt chúng tôi cơ man là gỗ, những lọn gỗ vẫn còn ứa nhựa. Tôi xót xa than vãn. Ông Lê nói: "Chưa nhầm nhò gì đâu, vào sâu trong kia mới khiếp". Đôi chân tôi mỏi rã rời vì nó đã phải đi bộ trên 4 cây số. Chọn một gốc cây to vừa bị cắt, ông Lê ngồi trên đó rồi nói: "Chỗ này cách đây một năm người ta còn gọi là suối hầm bởi đi dưới lòng suối tối mò vì cây cối dày đặc che kín không có ánh sáng thoát xuống, còn bây giờ ngồi đây cũng thấy nắng. Địa bàn xã Chư Gu có 7 nhóm chuyên khai thác củi dùng cho lò sấy thuốc lá vàng, chúng dùng cưa máy cắt và dùng xe cọc cạch (xe Công Nông độ chế) để chở vào ban đêm từ 1-2 giờ sáng, mỗi xe chở được từ 6 - 7 sítte củi. Chở về, chúng cho chôn thay trụ hàng rào để nguy trang các nhà chức trách".

Vụ thuốc lá năm 2002 - 2003, toàn huyện Krông Pa trồng khoảng 1.000ha thuốc lá sợi vàng sấy. Và theo thống kê mới nhất thì trên địa bàn huyện Krông Pa có 610 lò sấy thuốc lá. Một lò sấy một vụ chỉ dùng củi để mỗi thì cũng ngốn hết vài sítte củi, nhân lên con số trên sáu trăm lò thì số chuyến xe chở củi rừng là nhiều lắm. Một chuyến xe chở củi có giá từ 500 - 600 ngàn đồng. Như vậy số tiền bán củi rừng lên đến hàng trăm triệu đồng. Ngoài lực lượng xe độ chế tham gia chở củi cho lò sấy thì những chú bình bịch (xe máy) không biển số (hoặc đeo biển số giả) cũng vào cuộc. Chỉ nhìn những chiếc xe chở củi là biết ngay củi đó dùng vào việc gì bởi một chuyến bình bịch chở được 10 khúc gỗ, mỗi khúc dài 1m đường kính 1 gang tay là họ cũng bỏ túi ngót trăm ngàn đồng. Bình bình cũng chở được hai chuyến/ngày.

Tại kỳ họp thứ 7 HĐND huyện Krông Pa khoá VIII trong 2 ngày 13 - 14.1 vừa qua, ông Đỗ Tất Báu - Hạt trưởng Hạt Kiểm lâm huyện Krông Pa trong khi trả lời kiến nghị của cử tri về tình trạng rừng ở Krông Pa đang bị tàn phá đã phải thốt lên rằng: Đây là vấn đề cực kỳ nan giải (!?). UBND huyện đã trực tiếp chỉ đạo nhiều cuộc họp bàn về vấn đề chuyển đổi lò sấy sử dụng củi sang sử dụng than đá và trấu. Tình hình cũng đã có chuyển biến nhất định, xuất hiện những hộ thực hiện tốt như gia đình anh Tuyên, anh Ham ở xã Chư Gu, trong vụ thuốc năm nay anh đã mua 6 ngàn viên than tổ ong với giá 700 đồng/viên.

Huyện Krông Pa có 14 xã, thị trấn, diện tích tự nhiên là 162.000ha trong đó có 92.000ha đất lâm nghiệp. Theo số liệu từ Hạt Kiểm lâm huyện Krông Pa thì với diện tích rừng lớn như vậy, nhưng chỉ có trên 20.000ha rừng được Lâm trường Ia Rsaí giao khoán bảo vệ và một số dự án trồng rừng thì chủ yếu là diện tích điều. Qua kiểm tra thì hầu hết những diện tích rừng đã được giao khoán cho người dân bản địa bảo vệ thì không bị chặt phá. Tình trạng khai thác lâm sản và phá rừng làm nương rẫy đang là vấn đề bức bách hiện nay. Chỉ từ năm 2000 đến nay, khi mà kinh phí giao khoán bảo vệ rừng không còn thì những khu rừng trước đây giao khoán cho dân đã trở thành "vô chủ", cụ thể rừng phòng hộ đầu nguồn Uar bị người dân tàn phá nhiều chục hécta để làm nương rẫy.

Nguyên nhân của tình trạng phá rừng ngày càng gia tăng là tình trạng quản lý việc xây dựng lò sấy thuốc lá, lò gạch không chặt chẽ, việc cung ứng nguyên liệu sấy như than đá, trấu chưa kịp thời. Nguyên nhân tiếp theo là trình độ dân trí còn hạn chế, mức sống của người dân còn thấp, nhất là các xã vùng sâu, vùng xa...

(Theo Lao Động)